

Handläggare

Lars Sundström, Pia Haikka

Datum

2011-05-23

Diarienummer

SkaS 179-2011

Riktlinjer för ett rökfritt Skarborgs Sjukhus - revidering av riktlinjer
från 2001 att gälla från den 1 juni 2011

Bakgrund

En rökfri miljö inom Skaraborgs Sjukhus (SkaS) ingår som ett naturligt led i att SkaS är anslutet till nätverket för Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer (HFS) och därigenom i ENSH, Global Network for tobacco free Health Care Services. Det är inte tillåtet för personalen att röka inom sjukhusområdet. En rökfri vård- och arbetsmiljö bidrar till ökad trovärdighet för vårt arbete. SkaS vill skydda patienter, besökare och anställda från att utsättas för tobaksrök eller rökluft. Detta var huvudsyftet med den policy för ett rökfritt sjukhus som fastställdes redan 2001 och som nu reviderats från den 1 juni 2011.

Revideringen innebär att ett totalt rökförbud råder inomhus, medan rökning utomhus är tillåten på särskilt anvisade platser. Från den 1 juni 2011 kommer det inte att finnas några rökrom eller rökhus kvar inom sjukhusets lokaler eller innegårdar på någon av sjukhusorterna.

SkaS är ett hälsofrämjande sjukhus och har därmed en uppgift att främja hälsan hos personer som söker vård. Patienter och personal som röker erbjuds därför hjälp med att sluta röka, vilket kan ske med hjälp av SkaS egna rökavvännare, hänvisning till Sluta röka-linjen eller Primärvården.

Beslutas

att totalt rökförbud skall gälla inomhus från den 1 juni 2011,

att stöd ska utformas för rökavvänjning till patienter och personal,

att i övrigt godkänna reviderade riktlinjer att gälla från den 1 juni 2011.

Justeras den 23 maj 2011

Birgitta Molin-Mellander
sjukhusdirektör

Kopia till

Ledningsgrupp
Lars Sundström
Pia Haikka

Justeringen är tillkännagiven genom anslag på regionens anslagstavla i
Vänersborg den 24/5-2011

Rökfritt sjukhus

Skaraborgs Sjukhus rökfritt sedan 2001

Reviderade riktlinjer för ett rökfritt sjukhus
gäller från den 1 juni 2011

Bakgrund

Rökning kan leda till sjukdom och försämrad effekt av sjukvårdande behandling. Den kan försvåra eller omöjliggöra ett tillfrisknande. Tobaksrökning är idag enligt WHO den största enskilda orsaken till sjukdom, lidande och förtida död i västvärlden.

Även passiv rökning utgör en hälsorisk, vilket föranlett en skärpning av tobakslagen (SFS 1993:581). I ett tillägg berörs arbetsgivarens skyldighet att skydda sina anställda. Enligt detta ska arbetsgivare sedan den 1 juli 1994 ansvara för att ”en arbetstagare inte mot sin vilja utsätts för tobaksrök på sin arbetsplats”.

Det tobaksförebyggande arbetet i Sverige utgår idag från fyra politiskt beslutade delmål som skall uppnås till 2014. Målen är en del av det elfte svenska nationella folkhälsopolitiska målområdet.

Ytterligare stöd för arbetet finns i Världshälsoorganisationens (WHO) ramkonvention om tobakskontroll som Sverige anslöt sig till 2005. Konventionen är en vetenskapligt grundad överenskommelse mellan länder och den riktar sig mot all form av tobak, det vill säga både cigaretter och snus. Anslutningen till avtalet innebär också att ett land ska anpassa sina tobakslagar och sitt tobaksförebyggande arbete efter ramkonventionen.

En rökfri miljö inom Skaraborgs Sjukhus (SkaS) ingår som ett naturligt led i att SkaS är anslutet till nätverket för Hälsofrämjande sjukhus och vårdorganisationer (HFS) och därigenom i ENSH, Global Network for tobacco free Health Care Services.

Ett rökfritt sjukhus

Det är inte tillåtet för personalen att röka inom sjukhusområdet. En rökfri vård- och arbetsmiljö bidrar till ökad trovärdighet för vårt arbete. SkaS vill skydda patienter, besökare och anställda från att utsättas för tobaksrök eller röklukt. Detta var huvudsyftet med den policy för ett rökfritt sjukhus som fastställdes redan 2001 och som nu reviderats.

Ett totalt rökförbud råder inomhus, medan rökning utomhus är tillåten på särskilt anvisade platser. Detta innebär att det från den 1 juni 2011 inte finns några röktrum eller rökhus kvar inom sjukhusets lokaler eller innegårdar på någon av sjukhusorterna.

SkaS är ett hälsofrämjande sjukhus och har därmed en uppgift att främja hälsan hos personer som söker vård. Patienter som röker erbjudas därför hjälp med att sluta röka, vilket kan ske med hjälp av SkaS egna rökavvänjare eller med hänvisning till Sluta röka-linjen eller Primärvården.

SkaS ska i egenskap av arbetsgivare understödja personalens välbefinnande. Det sker bland annat genom att förhindra att personalen ofrivilligt utsätts för tobaksrök och att underlätta för personal som röker att få hjälp med att sluta röka. Inom arbetsmiljöarbetet ses hälsa som en strategisk fråga.

Rökplatser

Rökning för besökare är tillåten utomhus på speciellt anvisade platser. Dessa är placerade så att tobaksrök från dessa platser inte tränger in i sjukhusets lokaler. De är dessutom placerade så att man inte behöver passera dem för att komma in i sjukhusbyggnaderna.

Platserna är tydligt utmärkta med skyltning samt utsatta på kartor över sjukhusområdena. De finns även redovisade i *tillgänglighetsdatabasen.se*. Kartblad ska finnas i sjukhusentréerna och på varje avdelning.

Riktlinjer för personal, studerande, entreprenörer

- Rökning är endast tillåten utanför sjukhusområdet
- SkaS är ett rökfritt sjukhus. Inom sjukhusets områden skall ingen behöva utsättas för tobaksrök.
- För sjukhuspersonal och studerande är rökning endast tillåten utanför arbetstid och i civila kläder som inte används vid patientkontakt.

Hjälp att sluta röka

Rökavvänjning betraktas som en prioriterad fråga inom SkaS och ekonomiska resurser satsas därför på åtgärder som visat sig kunna leda till att fler personer slutar röka.

Riktlinjer för patienter och besökande

- Patienter skall uppmanas att sluta röka och rökavvänjning initieras, patienter skall sedan informeras om var de kan söka hjälp med fortsatt rökavvänjning. (Vårdcentralen, Sluta-Röka-Linjen, Tobaksfakta, Apoteken).
- Patienter skall rutinemässigt erbjudas lämplig medicinsk hjälp i syfte att underlätta rökstopp, genom att under vårdtiden på sjukhus erbjuda rökavvänjningsmedel.
- SkaS är ett rökfritt sjukhus. Inom sjukhusets område ska ingen behöva utsättas för tobaksrök.
- Patienter som under vårdtiden vill röka får på egen hand uppsöka anvisade rökplatser. Rökning är endast tillåten på särskilt anvisade platser.

Vem berörs

Alla personer som vistas inom SkaS områden berörs av riktlinjerna, men några undantag finns.

Undantag

- För patienter som vårdas på låsta avdelningar inom psykiatrien gäller lokala riktlinjer.
- I vissa situationer kan det även vara försvarbart av etiska och humanitära skäl att frånga sjukhusets riktlinjer om att rökning endast är tillåten på särskilda rökplatser utomhus. Det gäller framför allt patienter som befinner sig i livets slutskede och saknar fysiska förutsättningar att ta sig till dessa platser. Patientansvarig läkare ger i dessa fall särskilda anvisningar.

Budskap

Sjukhusledningen har fattat beslutet för reviderade riktlinjer för rökfritt sjukhus för att SkaS vill skydda patienter, besökare och medarbetare från att utsättas för tobaksrök.

Alla medarbetare ska vara föredömen och har ansvar och skyldighet att följa detta beslut och dessa riktlinjer.

Ansvarsfördelning

Chefer ansvarar för att:

- Sjukhusets riktlinjer är kända och respekteras av alla medarbetare
- Tillse att rökförbudet efterlevs
- Vid nyrekrytering av medarbetare informera om sjukhusets riktlinjer avseende rökning
- Uppmuntra medarbetare att sluta röka och skapa förutsättningar för att de ska kunna få rökavvänjningshjälp på arbetstid
- Se till att det finns resurser för att kunna ge professionell hjälp till medarbetare/patienter som behöver rökavvänjningsstöd
- Etablera samarbete med Primärvården när det gäller hjälp med rökavvänjning inför en operation
- Tillse att det finns rutiner för att informera patienter om sjukhusets riktlinjer och den hjälp som står till buds

Medarbetare ansvarar för att:

- Vara ett föredöme i att respektera riktlinjerna
- Informera patienter och besökare om SkaS riktlinjer
- Informera patienter om möjligheten att få hjälp med rökavvänjning samt erbjuda rökavvänjningsmedel under vårdtiden
- Informera patienter och besökande om rökplatsernas placering

Referensförteckning:

1. Statens folkhälsoinstitut, Folkhälsomål. www.fhi.se
2. Svensk författningssamling. Tobakslag (SFS 1993:581)
3. Svensk författningssamling. Arbetsmiljölagen (SFS 1977:1160)
4. The WHO Framework Convention on Tobacco Control , World Health Assembly on 21 May 2003. world Health Assembly Resolution 56.1. (Antogs av Sverige, juni 2005.)
5. Hälsöfrämjande sjukhus och vårdorganisationer, HFS/Global Network for tobacco free Health Care Services, ENSH. www.ensh.eu
6. Astma- och allergiförbundet. www.astmaochallergiforbundet.se
7. Policy för rökfritt sjukhus, SkaS 2001 - 09 - 11
8. Tobakspolicy och riktlinjer för Region Skåne 11 - 03 - 01. www.skane.se